

I. Volby do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2006:

Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 celkem kandidovalo 1 383 žen a 3 602 mužů. Podíl žen mezi těmito kandidáty představoval 27,7 %. Do 10. místa bylo celkově na kandidátních listinách 2 308 osob (46,3 % všech kandidujících, podíly u mužů a u žen byly podobné jako podíl za obě pohlaví dohromady), z toho podíl žen činil opět jen o něco více než jednu čtvrtinu, konkrétně to bylo 28,2 %.

Nejvyšší úspěšnost (podíl zvolených z kandidujících) kandidujících žen v parlamentních volbách v roce 2006 vykazovala ČSSD (11,4 %), nejvyšší úspěšnost kandidujících mužů pak ODS (27,8 %). Nejnižší úspěšností kandidujících (žen i mužů) se ze stran, jež se dostaly do parlamentu, vyznačovala Strana zelených, jež však měla nejvyšší podíl žen mezi kandidujícími i zvolenými.

Strana zelených si udržela první příčku v nejvyšším podílu žen i mezi kandidujícími a zvolenými vysokoškolsky vzdělanými lidmi. Nejnižší podíl žen mezi kandidujícími s vysokoškolským vzděláním byl zjištěn v případě KDU-ČSL (17,6 %) a ODS (20,6 %), nejnižší podíl žen mezi zvolenými pak měly ODS (12,1 %) a ČSSD (15,0 %).

Nejvyšší úspěšnost vysokoškolských kandidátů vykazovala ČSSD (úspěšnost vysokoškolsky vzdělaných mužů-kandidátů byla 28,5%, úspěšnost žen pak 17,3%), nejnižší Strana zelených.

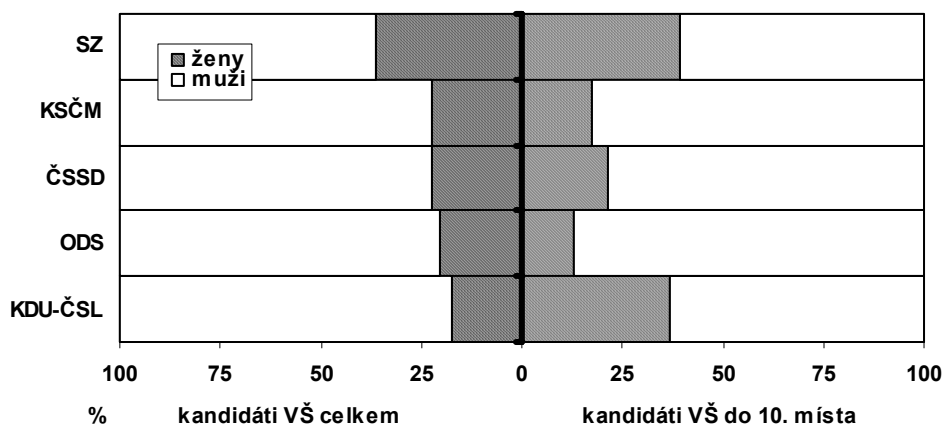
Tabulka 6: Kandidující a zvolení do Parlamentu ČR v roce 2006 celkem a s VŠ podle pohlaví

Politická strana	Všichni						VŠ-vzdělání					
	Kandidující			Zvolení			Kandidující			Zvolení		
	ženy	muži	podíl žen (v %)	ženy	muži	podíl žen (v %)	ženy	muži	podíl žen (v %)	ženy	muži	podíl žen (v %)
ČSSD	79	262	23,2	9	65	12,2	52	179	22,5	9	51	15,0
KDU-ČSL	68	275	19,8	2	11	15,4	45	210	17,6	2	9	18,2
KSČM	91	252	26,5	8	18	30,8	46	158	22,5	6	16	27,3
ODS	83	259	24,3	9	72	11,1	50	193	20,6	7	51	12,1
SZ	115	225	33,8	3	3	50,0	84	146	36,5	2	3	40,0

Ze stran, jež se po volbách v roce 2006 dostaly do parlamentu, měla nejvyšší podíl žen na kandidátních listinách Strana zelených (podíl žen zde činil 33,8 %), nejnižší KDU-ČSL (podíl žen byl 19,8 %). V případě osob kandidujících do 10. pozice včetně měla nejvyšší podíl žen opět Strana zelených (podíl žen zde tvořil 34,8 %), nejnižším podílem žen na kandidátce do 10. místa včetně se ale vyznačovala vítězná strana v červnových parlamentních volbách – ODS (17,1 %).

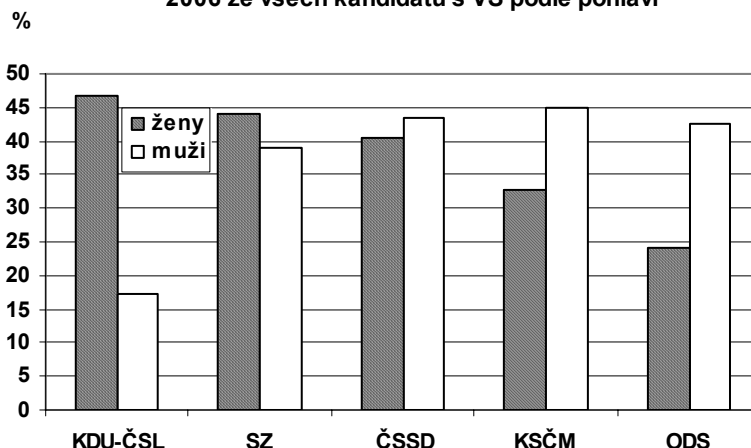
Mezi kandidáty s vysokoškolským vzděláním se opakuje situace, kdy nejvyšší podíl žen vykazuje Strana zelených (36,5 %), nejnižší pak KDU-ČSL (17,6 %). Jiná je situace u vysokoškolsky vzdělaných kandidátů na pozici do 10. místa kandidátní listiny včetně, kde se hned za stranou Zelených s podílem žen 39,4 % umístila právě KDU-ČSL, a to s podílem žen představujícím 36,8 %. Nejnižší podíl žen z kandidujících do 10. místa s VŠ zaznamenala ODS, a to 12,8 %.

Graf 62: Kandidáti do PS ČR v roce 2006 celkem a do 10. místa na kandidátní listině s VŠ (struktura podle pohlaví)

ČSSD a Strana zelených patří ke stranám, které ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 měly vysokoškolsky vzdělané osoby (ženy i muže) relativně silně zastoupené na prvních deseti místech kandidátních listin (40-45 %). Vysokoškolsky vzdělané kandidátky za KDU-ČSL měly v případě kandidujících žen za tuto stranu vysoké zastoupení do 10. pozice včetně (více jak 45 %), vysokoškoláci do 10. místa tvořili 17,1 % kandidujících mužů s vysokou školou za KDU-ČSL. Opačná situace byla u KSČM a ODS, kde byl relativně nízký podíl žen s vysokoškolským vzděláním na prvních 10 místech kandidátních listin ze všech vysokoškolsky vzdělaných kandidujících žen.

**Graf 63: Podíl kandidátů s VŠ do 10. místa na kandidátce do PS ČR
2006 ze všech kandidátů s VŠ podle pohlaví**

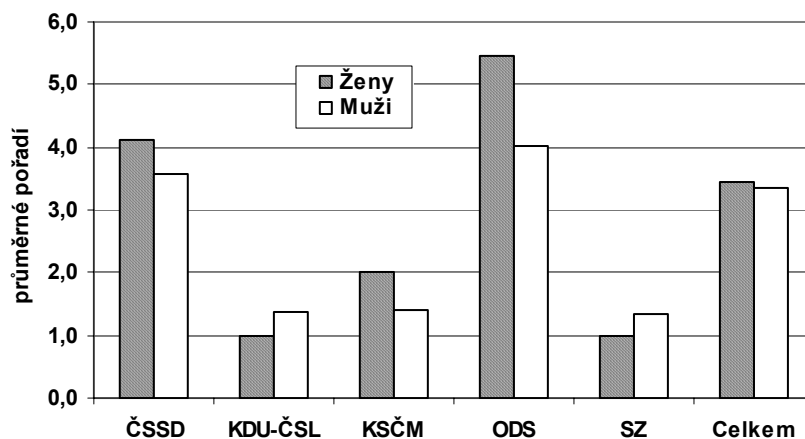

Dvě nejsilnější parlamentní strany, ODS i ČSSD, se vyznačují poměrně vysokým podílem žen kandidujících až z 20. a horší pozice (shodně je zde přes třicet procent kandidujících žen). U mužů je podíl osob na 20. a hoším místě u obou těchto stran o poznání nižší (pohybuje se kolem 22 %).

Nejvýraznějším podílem kandidátů do 5. pozice (jak žen, tak mužů) se vyznačují kandidátky mimoparlamentních stran. Nejnižší podíl kandidátů umístěných do 5. místa včetně mají v případě kandidujících žen ODS (9,6 %) a KDU-ČSL (14,7 %) a v případě kandidujících mužů KSČM a Strana zelených (shodně 19 %).

Při pohledu na průměrné pořadí zvolených poslanců do PS ČR na kandidátních listinách v roce 2006 (byly použity vážené průměry, kde vahami se staly počty osob podle pořadí na kandidátní listině) je zřejmé, že v případě velkých úspěšných politických stran se průměrné pořadí pohybuje někde kolem 3.-4. místa, zatímco menší strany se musejí spoléhat především na lídry svých kandidátních listin. V případě ODS, ČSSD, ale i KSČM bylo průměrné pořadí zvolených žen na kandidátních listinách vyšší, než průměrné pořadí mužů, za KDU-ČSL a SZ figurovaly zvolené ženy výhradně na 1. místě kandidátních listin.

Graf 64: Průměrné pořadí zvolených do PS ČR na kandidátních listinách, 2006

Podíl kandidujících žen do Poslanecké sněmovny ČR se ve všech krajích pohyboval kolem 30 %, výjimkami byly kraje Liberecký, s nejvyšším podílem žen (37,4 %) a kraj Středočeský, s nejnižším podílem žen (24,8 %).

Kandidáti, kteří byli na kandidátních listinách stran, které se v roce 2006 dostaly do Parlamentu ČR, představovali celkem 34,3 % všech kandidujících (u žen byl tento podíl nižší než u mužů). V krajích Libereckém a Královéhradeckém byl podíl žen kandidujících za budoucí parlamentní strany ze všech kandidujících žen do PS ČR relativně velmi nízký (pohyboval se mezi 28-29 %), zároveň však zde byl zjištěn nejvyšší podíl kandidujících mužů za budoucí parlamentní strany ze všech kandidátů-mužů (shodně více jak 40 %). Naopak, kraj Středočeský se vyznačoval velmi podobným poměrem kandidujících žen (34,2 %) a mužů (36,6 %) za budoucí parlamentní strany ze všech kandidujících žen, respektive mužů. V případě krajů Plzeňského, Ústeckého, Pardubického (zde výrazně) a Moravskoslezského byl podíl kandidujících žen za strany, jež se po volbách dostaly do parlamentu, vyšší, než tomu bylo u kandidujících mužů. Vůbec nejnižší podíl kandidujících žen ze všech kandidujících žen byl zjištěn v kraji Olomouckém (25,8 %), u mužů to bylo v krajích Jihomoravském a Ústeckém (shodně méně jak 32 %).

Tabulka 7: Kandidáti parlamentních stran podle politické příslušnosti a krajů (struktura podle pohlaví – v %), 2006

Kraj	ČSSD		KDU-ČSL		KSČM		ODS		SZ		Ostatní strany		Celkem	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Hl. m. Praha	22,2	77,8	25,0	75,0	22,2	77,8	27,8	72,2	27,8	72,2	30,0	70,0	28,4	71,6
Středočeský	14,7	85,3	14,7	85,3	29,4	70,6	38,2	61,8	20,6	79,4	25,5	74,5	24,8	75,2
Jihočeský	18,2	81,8	13,6	86,4	31,8	68,2	22,7	77,3	31,8	68,2	30,2	69,8	27,8	72,2
Plzeňský	20,0	80,0	25,0	75,0	35,0	65,0	20,0	80,0	35,0	65,0	25,6	74,4	26,1	73,9
Karlovarský	21,4	78,6	21,4	78,6	21,4	78,6	28,6	71,4	28,6	71,4	33,9	66,1	30,3	69,7
Ústecký	23,1	76,9	30,8	69,2	26,9	73,1	23,1	76,9	34,6	65,4	25,8	74,2	26,4	73,6
Liberecký	17,6	82,4	5,9	94,1	35,3	64,7	23,5	76,5	58,8	41,2	43,0	57,0	37,4	62,6
Královéhradecký	30,0	70,0	15,0	85,0	20,0	80,0	25,0	75,0	20,0	80,0	32,3	67,7	28,4	71,6
Pardubický	26,3	73,7	31,6	68,4	42,1	57,9	26,3	73,7	36,8	63,2	26,5	73,5	28,7	71,3
Vysočina	15,0	85,0	20,0	80,0	15,0	85,0	26,3	73,7	35,0	65,0	29,8	70,2	27,0	73,0
Jihomoravský	24,2	75,8	17,6	82,4	20,6	79,4	14,7	85,3	47,1	52,9	27,5	72,5	26,7	73,3
Olomoucký	26,1	73,9	17,4	82,6	8,7	91,3	17,4	82,6	34,8	65,2	29,0	71,0	26,3	73,7
Zlínský	27,3	72,7	22,7	77,3	27,3	72,7	18,2	81,8	36,4	63,6	31,8	68,2	30,0	70,0
Moravskoslezský	34,3	65,7	16,7	83,3	36,1	63,9	25,0	75,0	33,3	66,7	25,4	74,6	26,7	73,3
celkem	23,2	76,8	19,8	80,2	26,5	73,5	24,3	75,7	33,8	66,2	28,9	71,1	27,7	72,3

Ve Středočeském kraji, kde byl mezi všemi kandidujícími zjištěn vůbec nejnižší podíl žen (zhruba 25 %), zaznamenaly v případě parlamentních stran vůbec nejnižší podíl žen kandidáti za ČSSD a KDU-ČSL (shodně 14,7 %), nejvyšší pak ODS (38,2 % žen mezi kandidujícími za Středočeský kraj).

Za ČSSD byl nejnižší podíl žen ze všech kandidujících za tuto stranu zjištěn právě v kraji Středočeském, za KDU-ČSL v Libereckém (5,9 % žen z kandidujících v Libereckém kraji), za KSČM v kraji Olomouckém (8,7 %), za ODS v Jihomoravském (14,7 %) a za Stranu zelených v Královéhradeckém kraji (20,0 %). Naopak, nejvyšší podíl žen z kandidujících za příslušnou stranu zaznamenala ČSSD v kraji Moravskoslezském (34,3 %), KDU-ČSL v kraji Pardubickém (31,6 %), stejně tak KSČM (42,1 %), ODS ve Středočeském a Strana zelených v Libereckém kraji (dokonce více jak polovinu kandidujících zde představovaly ženy – 58,8 %).

Následující tabulka přibližuje, kolik měl který kraj mandátů a kolik žen a mužů v něm kandidovalo do posledního postupového místa (nebere se tu teď v úvahu, že zvolen může být i kandidát na nepostupové pozici a naopak, některý kandidát na pozici postupové zvolen být nemusí).

Nejvíce mandátů obsazovala z krajů Praha (25) a kraje Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský (23), nejméně pak kraje Karlovarský (5) a Liberecký (8).

Nejvyšší podíl žen mezi kandidujícími na postupových místech byl zjištěn v kraji Libereckém (ženy zde představovaly 35,0 % kandidujících). Byl zde zároveň ve hře druhý nejnižší počet mandátů. Vysoký podíl žen z kandidujících na postupovém místě byl také zjištěn v Pardubickém kraji (podíl žen činil 31,0 %), v Praze (ženy zde tvořily 30,9 %) a v Jihočeském kraji, ženy zde zaznamenaly podíl 30,7 %. Naopak v tomto kraji bylo nejvíce mandátů. V kraji Karlovarském s nejméně mandáty vůbec podíl žen mezi kandidujícími na postupových příčkách představoval 30,5 %.

Nejnižší podíly žen pak byly v případě kandidujících na postupových místech zjištěny v krajích Plzeňském (23,4 %) a Středočeském (24,4 %).

Tabulka 8: Kandidující do PS ČR podle počtu krajských mandátů v roce 2006

Kraj	Počet krajských mandátů	Kandidující na kandidátní listině do pořadí podle počtu možných mandátů v daném kraji													
		Celkem		ČSSD		KDU-ČSL		KSČM		ODS		SZ		Ostatní	
		ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
Hl. m. Praha	25	129	289	4	21	7	18	8	17	7	18	10	15	93	200
Středočeský	23	85	263	3	20	5	18	6	17	7	16	6	17	58	175
Jihočeský	13	63	142	2	11	2	11	5	8	3	10	4	9	47	93
Plzeňský	11	41	134	1	10	2	9	5	6	1	10	4	7	28	92
Karlovarský	5	25	57	1	4	1	4	1	4	2	3	2	3	18	39
Ústecký	14	60	169	4	10	4	10	2	12	3	11	4	10	43	116
Liberecký	8	42	78	3	5	1	7	3	5	3	5	5	3	27	53
Královéhradecký	11	50	120	4	7	2	9	3	8	1	10	3	8	37	78
Pardubický	10	48	107	4	6	3	7	5	5	2	8	3	7	31	74
Vysočina	10	45	115	5	5	2	8	2	8	4	6	3	7	29	81
Jihomoravský	23	110	301	5	17	5	18	6	17	2	21	11	12	81	216
Olomoucký	12	56	140	4	8	3	9	2	10	2	10	4	8	41	95
Zlínský	12	53	144	1	11	3	9	4	8	1	11	4	8	40	97
Moravskoslezský	23	97	261	5	18	5	18	8	15	7	16	7	14	65	180
celkem	200	904	2 320	46	153	45	155	60	140	45	155	70	128	638	1 589

V krajích Královéhradeckém a Středočeském byly zaznamenány relativně nejvyšší podíly žen mezi zvolenými poslanci. Za kraj Královéhradecký činil podíl zvolených žen 36,4 %, za Středočeský pak 30,4 %. V krajích Karlovarském, Libereckém, ani Olomouckém nebyla zvolena ani jedna žena. Přitom v krajích Libereckém a Karlovarském byl relativně vysoký podíl žen mezi kandidujícími na volitelných místech.

Při pohledu na prvních pět kandidujících na kandidátních listinách za jednotlivé kraje je zřejmé, že všichni zvolení poslanci tři z pěti stran (SZ, KDU-ČSL a KSČM), jež se dostali do Parlamentu ČR, figurovali na právě prvních pěti místech. Z prvních pěti míst na kandidátních listinách bylo zvoleno 23 žen (z celkového počtu 31 zvolených žen, tj. 74,2 %) a 141 mužů (z celkového počtu 169 zvolených mužů, tj. 83,4 %). V případě ČSSD, KSČM a ODS měli muži kandidující na 1.-5. pozici vyšší úspěšnost, než ženy pohybující se v této části kandidátních listin, u KDU-ČSL a SZ tomu bylo naopak.

Zvolení z horšího než pátého místa byli pouze za obě nejsilnější strany – ODS a ČSSD. V případě zvolených za ČSSD bylo na 1. pěti pozicích na kandidátních listinách 66,7 % všech kandidujících žen a 83,1 % všech kandidujících mužů.

Naopak, ženy zvolené za ODS figurovaly většinou na horším než pátém místě – z těchto míst kandidovalo 44,4 % zvolených žen za tuto stranu. I u mužů zvolených za ODS byl zjištěn poměrně značný podíl kandidujících z horší jak páté pozice (32,1 % mužů zvolených za ODS kandidovalo na 5. a horším místě).

V krajích Karlovarském, Libereckém, Ústeckém ani Olomouckém nebyla z první až páté příčky na kandidátní listině zvolena do Parlamentu ČR ani jedna žena. Nejvíce, 6 žen, bylo zvoleno v kraji Středočeském, 4 ženy pak byly zvoleny za kraj Moravskoslezský.

Nejvíce zvolených mužů z první až páté pozice na kandidátní listině bylo v kraji Jihomoravském (14), nejméně pak v kraji Karlovarském (3).

V Libereckém a Olomouckém kraji byli zvolení pouze muži, a to vesměs z prvních pěti míst kandidátních listin. Nejvyšší podíl zvolených žen kandidujících do páté pozice včetně z celkového

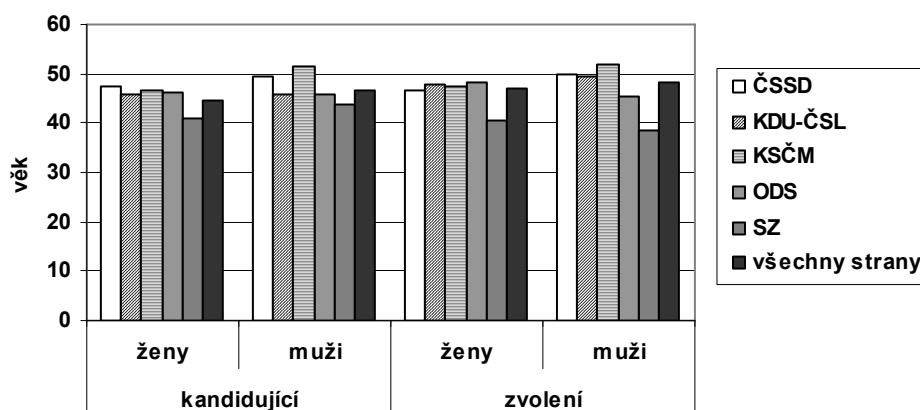
počtu mandátů pro příslušný kraj zaznamenaly kraje Královéhradecký (27,3 %) a Středočeský (zde podíl žen kandidujících do pátého místa včetně z počtu mandátů představoval 26,1 %).

Nejnižší podíl zvolených mužů kandidujících do páté pozice včetně z celkového počtu mandátů pro příslušný kraj byl zjištěn ve Středočeském kraji (39,1 %).

Průměrný věk všech kandidujících žen do Poslanecké sněmovny ČR představoval v roce 2006 více než 44 let, u mužů to bylo necelých 47 let. Strany, jež se dostaly do parlamentu, měly na kandidátních listinách osoby s průměrným věkem stejným či vyšším než činil věkový průměr všech kandidátů. Výjimkou byla Strana zelených s průměrným věkem kandidujících žen 41 let a s průměrným věkem mužů necelých 44 let. ODS byla stranou, kde průměrný věk kandidujících žen byl vyšší než průměrný věk kandidujících mužů. Ještě výraznější to bylo v případě zvolených za ODS (věkový průměr žen zde byl 48,2 let, věkový průměr mužů činil 45,6 let). Další stranou, kde byl průměrný věk zvolených žen vyšší než mužů, byla Strana zelených (jenže zde jak průměrný věk zvolených žen tak mužů byl výrazně pod průměrem za všechny zvolené do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2006).

Celkově byl průměrný věk zvolených do Poslanecké sněmovny ČR vyšší než byl průměrný věk kandidátů, a to jak u mužů tak u žen.

Graf 65: Průměrný věk kandidujících a zvolených do PS ČR v roce 2006 podle pohlaví

Při pohledu na věkovou strukturu kandidujících do Poslanecké sněmovny ČR je vidět, že ženy kandidují hlavně ve věku 45-54 let, oproti tomu muži 50-59 let, nejvíce mužů kandiduje dokonce v nejstarší věkové kategorii 60 a více let (15,3 % kandidujících mužů), v tomto věku zároveň kandidovalo pouze 9,5 % kandidujících žen. Nejmladší věková skupina, do 24 let včetně, je v případě kandidujících žen zastoupena více (5,4 % kandidujících žen) než u kandidujících mužů (4,0 % kandidujících mužů).

U zvolených byla struktura podle věku následující: 45,2 % zvolených žen bylo ve věku 40-49 let a 39,6 % mužů ve věku 45-54 let.

Nejnižší podíl žen byl v případě kandidujících i zvolených zjištěn v nejstarší věkové kategorii, nad 60 let věku (mezi kandidujícími bylo 19,3 %, u zvolených jen 6,3 % žen). Nejvyšší podíl žen připadl u kandidujících na nejmladší věkovou kategorii, do 24 let (33,9 %) a na kategorii 45-49 let (32,0 %). U zvolených byl pak nejvyšší podíl žen zjištěn ve věku 55-59 let (20,6 %).

Ve volbách do Poslanecké sněmovny ČR byli kandidáti naprosto neúspěšní ve věku do 24 let (žádný zvolený v tomto věku). Ženy měly nejvyšší úspěšnost ve věkové skupině 55-59 let (4,5 %), muži pak v kategorii 45-49 let (7,3 %).